

SZERKESZTŐSÉG
és
KIADÓ HIVATAL
hová a dolgozatok
és előfizetési pénzek
küldendők:
Kolozsvár, Ref. Theologia
2. számú lakás.

VASÁR NAP

KÉPES. CSALÁDI HETI UJSÁG.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület „egyházi értekezlet”-e támogatásával
Szerkesztik:

Nagy Károly, Vajda Ferencz,
ref. theol. tanár, felelős szerkesztő. sz.-lónai pap, főmunkatárs.

Megjelenik minden vasárnap egy iven.

Előfizetési ár:

Egy évre . . . 4 korona. Negyedévre . . . 1 korona.
Félévre . . . 2 korona. Egy szám ára . 10 fillér.

Előfizetési felhívás.

A «Vasárnap» a második negyedév le-
teltével most lép a *harmadik negyedévébe, illetve
második felévébe.* Olvasóink jól tudják, micsoda
célú tűzött ki maga elé a «Vasárnap» és ho-
gyan igyekezett azt szolgálni. *A vallásos élet
felbuzdulása, egyházi életünk fejlesztése és erő-
sítése, a társadalmi és lelki betegségek gyógyít-
gatása, vallásos szükséglet kielégítése, Krisztus
igaz evangéliumának terjesztése, felekezeti együtt-
érzés ápolása, református vallásunk igazságai-
nak hirdetése és védelmezése: ime ezek azok a
szent célok, melyekért a «Vasárnap» dolgozik.*
Jó lelkiismerettel állunk meg a nagy kö-
zönség előtt bármikor: legjobb erőnk és
igyekezetünk szerint végeztük munkánkat.
S az igaz ügy, — lassan bár — de, úgy
látszik, hódít. Naponként szaporodnak a «Va-
sárnap» hívei, gyarapszik a kis, de lelkes se-
reg. Azonban még mindig nem rendelke-
zhetünk annyi anyagi erővel, hogy a lap szel-
lemi érdekeit kedvünk szerint és zavartalanul
munkálthatnók, hogy ne kísértene folyton a pénz
kérdése, bár az Erdélyi egyházkerület Egy-

házi Értekezlete szerény anyagi támogatásban
is részesít.

Kérjük azért az olvasóinkat, hogy előfi-
zetésüket mihamarább újítsák meg, és igyekez-
zenek minél több új előfizetőt szerezni, hogy
annál több híve legyen a «Vasárnap» zász-
lójának. *Ez nem üzleti érdek, ez a legma-
gasabb célok közvetlen szolgálata. Eszkö-
zöket kovácsolni az Isten országának ter-
jesztéséhez szent feladat és kötelesség!*

A vasárnap előfizetési ára a lehető
legolcsóbb:

Egész évre . . . 4 kor.
Fél » . . . 2 kor.
Negyed » . . . 1 kor.

Az előfizetési pénzek a lakás és utolsó-
posta pontos megjelölésével a «Vasárnap
kiadóhivatalának Kolozsvártt (Ref.
Theologia épület), címre postautal-
vánnyal küldendők be.

A «Vasárnap» szerkesztősége.

A munka.

A kik a vallás tanításaiban is csak a földi gondok könnyebb hordozására keresnek eszközöket, mindig különösebb keserőséggel gondolnak és szülőinknek a paradicsomból kiűzetésére. Egészen feledik, hogy az Édenkertet, akár hol volt is az a föld színén, az első ember párnak bűntudattól tiszta ártatlansága tette a boldogság paradicsomává. Valami egyébben akarják feltalálni és szülőink boldogságát. Abban tudniillik, hogy az embernek nem kellett dolgozni; a föld magától adta meg gyümölcsseit. Istenem, milyen nagy tévedés ez! Ebből következik aztán az a további felfogás, hogy az embert soha nagyobb csapás nem érte, mint a mikor azt mondta az Ur Ádám-nak: «orczád verejtékével egyed a te kenyeredet.»

A dolog azonban egészen másképen áll. A munkásság szent törvénye nem az ember engedtlenségén, hanem Isten örök bölcsességén alapszik. Ha Isten tétlenségre akarta volna rendelni az embert miért szólott volna eképen hozzá, mikor bevégezte a teremtés művét: «hat napokon munkálkodjál!»

És a munkásságra hívó isteni szózat újra meg újra megszólal Isten kijelentésében a szent írásban, úgy az ó, mint az új szövetség lapjain. Szent Dávid nem panaszkodik azon, hogy az embernek munkálkodni kell. Sőt lelke Isten dicsősévével telik mikor erre gondol. Mikor a 104. zsoltárban így szól: «*kimegyem az ember az ő munkájára és az ő dolgára mind estvéig*», egész elragadtatással folytatja tovább: «*mely nagyok a*

te cselekedeteid Uram! mindeneget bölcsen teremtetél;»

A kegyes Jákob, kit Isten különös kedvességében részesített boldog önérzettel szólott az ő Lábán bátyjának: «*Te tudod mimódon szolgáljalak téged*» választott prófétájának Mózesnek is akkor jelent meg az égő csipkebokorban az Ur, midőn «*örizi vala az ő ipának, Zetrónak juhait.*»

És az új szövetség is nem állítja-e elénkbe a munkásság törvényét? Volna-e valaki, a ki ne ismerné a komoly intéseket: «A ki nem akar dolgozni: ne is egyék.» Igyekeztek munkálkodni tulajdon kezeteikkel.» Igyekezézzél oly munkás lenni, ki nem szégyenli a munkát?» És maga az Idvezítő is «*nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem, hogy ő szolgáljon másoknak.*» Jézus mondja «*boldognak a dolgát, a kit az ő ura talál az ő tiszte szerint cselekedni.*»

És valóban az embernek nem is lehet édebb boldogsága e földön, a becsülettel teljesített munkálkodás tudatánál. És ily értelemben a valásnak utasításai a mindennapi életben is a megelégedésnek lesznek biztosítékai. Mennyi önérzet van kifejezve Pál szavaiban, mikor az evangélium fáradhatatlan terjesztése mellett testi munkálkodására hivatkoznak. «*Tudjátok — mondja ő — hogy én a velem valóknak táplálására az én kezeimmel munkálkodtam.*» És mily szabadnak éri magát mikor elmondhatja «*senkinek kenyerét ingyen nem ettük, hanem fáradtsággal és nyomorúsággal, éjjel és nappal munkálkodván.*»

Vajjon panasz ez a beszéd Pál apostol aj-

TÁRCZA

Biztatás.

Mért csüggedtek? . . . Ne féljete!

 Az élet terhétől,

Sem a titkos jövődönnek

 Homályos lepletől.

Mért a Jézus, a mi fejünk

 Igy hívogat egyre,

„Jertek hozzám, kik meg vagytok

 Fáradva, terhelve.

Engemet is nyom az élet

 Fáradtságos volta;

De a panasz nem jön azért

 Ajkaimra soha;

Békén hordom, a mig élek

 Az életnek terhét.

A mit az Ur a jó Isten

 A számomra kimért.

 Kézám emelem lelkemet,

 Ha bubánat vérez,

Mért a szivem enyhületet

 Csak Ő nála érez.

Reá bízom sorsom terhét

 Könnyebülés végett

Igy nem nehéz soha nekem

 Éz a földi élet!

Biró Dénes.

Júri Julcsa.

Héj, Júri Julcsa, Júri Julcsa, azt mondom én neked, ha te nem jártál volna selyem ruhában, ha te nem lettél volna nagyravágyó, most nem maradtál volna hoppon! . . .

* * *

Balogh András uram rég vetődött már a falunkba, senki sem tudja róla, hogy nem itt született. Azt mondták akkoriban, hogy valahonnan a hegyek közül szedelőzködött össze. Ám az igazat megvallva, nem sok mit kellett neki összededegetni, mert hogy nem sok mije volt néki az istenadtának. Egy kasza, egy kapa, meg egy fejsze és semmi egyéb. A ruhája itt-ott lyukas, itt-ott foltos vala és meg nem lehetett volna hamarjára

káról? Azt hiszem mindenki könnyen megérti, hogy nem. Sőt ellenkezőleg jogos dicsekedés.

Valóságos istenkáromlást követ tehát el az, a ki zúgolódik azért, hogy munkára és nem tétlenségre hivatott el. Hisz az ilyen ember tudatlanságában azt kívánná, hogy az ember életének ne legyen semmi czélja a földön. Mert az emberi életnek czélját a munka szabja meg.

És miért él az olyan ember, a ki dolgozni nem akar? Lehet-e az valami javára embertársainak és szerezhet-e valami édes örömet magának? Bizonyára nem. Mert hogy tehetne jót másokkal az, a ki egyáltalán semmit sem teszen? És helyesége soha sem nyújthatja neki a nyugalom édességét. Mert a mint étele csak annak izletes a ki megéhezett: úgy a nyugalom is csak annak édes, a ki megfáradott.

A munka így megbecsülhetetlen boldogságot ad az életnek. De egyszersmint szabadág, függetlenné is teszi az embert. Mikor az ember dolgozik, szabadság levelet szerez magának. Csak látszat az, hogy a kinek dolgozunk, annak szolgálai vagyunk. Mert épen munkánk által szerezünk meg azt a méltóságot, melyben elmondhatjuk Pállal mi is: «senkinek kenyerét ingyen nem ettük.»

És minden becsületos munka, minden foglalkozás nemesít, méltóságot ad, ha hiven teljesítjük. Mózes apósának nyájait őrizte, mikor népének megszabadítására hívta el az Ur. Gedeon csépet az ő apjának csűrében, midőn Isten követe megjelent előtte. Dávid nyájai mellől kente fel Izráel népének trónjára. És maga az Id-

ban mondani, hogy milyen színű is volt akkoriban, amikor csinálták. Nem is volt senkinek sem terhére.

Hanem azért szépen megtelepedett nálunk. Észre se vettük, hogy már a falunkban lakik, igaz hogy a legszélén húzódott meg egy kis vityillóban. Csak mikor itt is föltűnt a kaszájával, amott is híressé lett a kaszájával, mert dolgozni úgy nem tudott a mi embereink közül senki s olyan pontos, olyan józan életet nem élt az egész városban senki. — csak akkor kezdte kérdezgetni ez is, az is, hogy micsoda ember ez, honnan került ez a jövevény ide?

Am sokáig nem firtatták a dolgot. Látták, hogy szorgalmas ember, hogy az egész faluban nincs hozzá hasonló, meg aztán nem alkalmatlanodik senkinek, ha elvégezte a maga dolgát, megy haza a hajlékába; korcsmába nem jár, a legényekkel nem duhajkodik, a lányokkal nem hanczurozik. És szépen megnyugodtak. Ha itt él közöttünk, hát éljen, minden embernek megvan a maga jussa arra nézve, hogy ott telepedjék le, ahol akar.

Hanem, mit gondoltok, csak ennyiben maradt az eset? Ha valaki folytonosan dolgozik, pénzt keres és semmi haszontalanra nem prédál, mi történik annak a pénzével? Ha valamihez csak hozzáadunk mindig és el nem vesszünk soha? Ugy-e, hogy gyűl, szaporodik az? Hát Balogh András uram se dolgozott hiába. Aki szorgalmas

vezítő megmosta tanítványainak lábait, hogy megtanítsa őket, hogy a szolgálattétel teszi elsővé, nagygyá az embert.

Soha se kicsinyeljük tehát a munkát, melyet reánk bízott a gondviselés. És ne panaszkodjunk a miatt, hogy ez az élet csupa küzdelem és fáradság. Értsük meg, hogy ha másképen volna, nem is volna semmi becse a mi életünknek.

A testi munkálkodásnak különös időszaka a nyár Nyitva van a természetnek nagy műhelye. Foly a munka. Gyöngyözik a munkások orczáin a verejték.

De ne feledjük egy pillanatra se, hogy ez a műhely egyszersmint templom is. És ne feledjük, hogy a munka, melyet végzünk, egyszersmint istentisztelet. Mert a mikor munkálkodunk Istennek törvényét, Istennek akaratát teljesítjük. Már pedig azt mondja Idvezítőnk, hogy nem azok közelítenek Isten országához, a kik kiáltanak: «Uram! Uram!», hanem a kik teljesítik Isten akaratát. Vigyázzunk azért, hogy munkálkodásunk mindenkör Isten méltó dicsőítése legyen.

Pásztor.

Székelyföldön.

IV.

Az egyházi estély. Szabolcska Mihály versei. A magyar hitvallás. Székely kivándorlás. Benedek Elek felolvasása. Egyéb pontok.

A székely-udvarhelyi értekezletnek egyik maradandó, feledhetetlen emléke lesz mindig az

ember, annak nincs szüksége a szerencsére, az nem bizza magát pusztán a véletlenre és mégis gyarapszik. Mert nem láttam én még embert, aki hiába dolgozott volna, aki elébb-utóbb meg ne kapta volna a maga bérét, jutalmát.

Hát biz az úgy történt, hogy egyszer csak a falu közepén ki vette volna meg más a legszébb házat, mint Balogh András uram. Sőt egyszer csak nagyobb csuda is esék vala e dolog nyomán. Balogh András csak bekopogtatott a bíró uram tisztos házába és szép sorjába elmondván a maga mondókáját megkérte a bíró uram leányának, Katiczának a kezét. És most ti talán azt hiszitek, hogy bíró uram rettenetes haragra gyaladva azon, hogy egy ilyen jött-ment ember az ő lányára meri a szeméit vetni, kiebrudalta Balogh András? Oh, bizony akkor csalódní fogtok. Mert bíró uram megköszönte a nagy megtiszteltetést és szépen leültette a menyasszonykérő legényt. Elbeszélgettek sokáig és aztán összeölelkeztek.

Egy hónap mulva pedig már a Balogh András felesége lett a kis Katicza . . .

És itt ugorjunk át édes olvasóm, egy pár esztendő, hiszen az esztendők úgy is akképen szaladnak, futnak, mint a perczek, mint a pillanatok, rohanvást kergeti egyik a másikat és csak azon vesszük észre magunkat, hogy már deresedik a hajunk és a tél fagya, zuzmarája oda te-

egyházi estély. Itt láttuk a szíveket igazán megnyilatkozni és lelkesedni azért, a mi szívből jő és szívhez szól: *a mi magyar.* Udvarhely városának uri közönsége fényes bizonyosságát szolgáltatva annak, hogy nem hiába él a székelőföld szívében, de lelke is meg van teljesedve nemes érzelmekkel: hittel és honszerellemmel. *Szabolcska* Mihály, a temesvári református, költő pap bírta azt a szép közönséget hitvallásra, azokban a kitörő tapsokban, éljenekben, melyek verseinek elszavalása után elhangzottak. Még füleinkbe cseng egyik versének a végsora. Gondolom így volt:

Az Urvacsorát adó Jézus.

*Mit ér nekem a
[menyország?]
Hogyha elvész
Magyarország?*

E pár sorban a magyar keresztyén ember hitvallása foglaltatik benne. Két alkotó része van ennek a hitvallásnak; egyik: a *valóságosság*, másik: a *honszeretet*. E kettő édes testvér, egymástól elválasztani nem lehet. »Istenért, hazáért, szabadságért« küzdöttek hajdan a hős kuruczok *Rákóczy* lobogója alatt. Ezt a zászlót lobogtatja ma a magyar református egyház. Azért küzdünk mi is, hogy *hitünk és hazánk szabad legyen* Ki a hitszabadságért nem lelkesül: az, a haza szabadsá-

lepszik a fejünkre, miközben az elszálló évek mély barázdákat szántanak az arcunkra.

Már ekkor Balogh András uram a leggazdagabb ember volt. Hiszen meg is segíti azt az Isten, aki istenfélő, Istenben bizakodó, szorgalmas, nem korcsmás, nem pazarló. Mert meg kell jegyeznem, hogy Baiogh András soha egy korty bort, vagy egy korty pálinkát le nem eresztett a torkán s mint a bűnét, úgy gyűlölt minden korhelykedést és részegséget. Katicza is méltó felesége lón neki. Urának jobb keze, segítő társa igazán, mint ahogy fogadta egyszer az Urnak házában.

Egykor, bizony . . . Mert már az régen volt, mert ma már nagy fiok van, legény fiok, úgy hívják, hogy Pista. (Az öreg apja: a bíró uram, halálos ágyán meghagyta, hogy senki másnak ne kereszteljék azt a gyereket, mert az az ő neve és nagyon-nagyon becsületes név is az). És híres legény is lett Balogh Pista hamarosan, az egész faluban nagy volt a hire, nagy volt a tekintélye. — Nem azért, mert olyan gazdag volt, sem azért, mert vasárnap délutánonként talán duhajkodott s minden legényt agyba-főbe vert volna, hanem azért éppen, mert olyan szelid volt, pedig egy legény se mert vele birokra kiállni, mivel mindegyiket földhöz csapta, olyan erős volt, hanem azért, mert becsületes, jó fiu volt, gazdagságában nem kevély, nem fölfuvalkodott,

de mindenkit szerető, Istenfélő, templomba járó s aztán végre azért, mert Túri Julcsa volt a menyasszonya.

Es ez utóbbihoz tudnunk kell azt, hogy Turi Julcsa gazdag se volt, szép se volt. De jó volt, szelid volt, templombajáró volt, dolgos volt. A hétnek hat napján versenyt dolgozott a legényekkel, a hetedik napon pedig ott volt egyszerű viganójában a templomban és áhító lélekkel szívta magába az Urnak ígét, amik hasonlatosak a maghoz: csak akkor kelnek ki, ha jó földbe, ha termő szivbe hullanak. Hát ezért választotta Balogh Pista menyasszonyául Túri Julcsát.

Bizony egymáshoz illő pár is voltak ők. És boldogok, nagyon boldogok. Előre számították magukban, hogy milyen sok örömük lesz nekik majd az életben. Majd . . . mert addig még sok idő eltelik. Mert Pistának előbb még ki kell szolgálnia a császárt. Mint egyetlen fiu, ugyan kimenthetette volna magát. Dehát miért lenne neki könnyebb dolga, mint más legénynek, miért ne kellene neki is három évig szolgálnia? Bizony csak berukkolt ő is három hosszú esztendőre. Szomoruan bucsúzott el a menyasszonyától, de jó reménységgel. Istenem, hiszen az a három esztendő nem olyan nagy idő . . .

De bizony nagy idő. Fölforgat sok mindent, megváltoztat sok dolgot. Lám-e? csak nézzétek Túri Julcsát! Mintha az ördög bujt volna belé, rá

gáért sem tud lelkesedni. Ki csupán a vallásért, s a menyországért lelkesedik: a hazára pedig ügyet sem vet, az jó magyar nem lehet. És, a ki jó magyar, annak vallásos embernek is kell lennie. A magyar ember hitvallásában tehát együtt van a *menyország és Magyarország*. Hogy azt hited által elnyerhesd, nem szabad feledned: *itt élned. halnod kell!*

Székely testvérem! neked szól a költő ezen szép intó szava. Neked, a ki könnyelműen itthon eladod apádról maradott kis házadot, potom áron elvesztegeted marhádat, földedet, pénzzé téssz mindent, s aztán kezdedbe véve a vándor botot, ház-népestdől együtt megindulsz Oláhországba szerencsét próbálni. Mert, mi türes-tagadás, az egész Székelyföldről, az utóbbi időben igen nagy volt a kivándorlás. Istenem, mennyire más képe van most a székelyföldnek, mint ezelőtt csak 10–15 esztendővel is volt! A nép czifra. Ősi ruháját, férfi úgy, mint asszony: egyaránt elhagyta. Elkorcsosult, polgári öltözetben jár, melynek felét a némettől kapja, más felét maga állítja elé. A nép szegény, el van adósodva. Birtoka meg van terhelve. Minden községben ott van a zsidó, s méri a testet, lelket megölő italt. Az erkölcsök meglazultak, a vallásos buzgóság megcsappant.

Uh, be' más lettél, édes székely testvérem, hogy nem ismerlek rád! Az okát is kerestem, hogy miért vándorolsz ki, miért hagyod el a fészket, melyben nagyra nőttél. És úgy találtam, hogy az az ok részint *benne van*; részint *rajtad kívül esik*. Benned van: a nagyravágyás, a könnyelműség, az elmaradottság, a vallástalanság. Rajtad kívül esik: hogy veled nem törődtek, magadra

se lehet ismerni. Selyem viganóban jár. Valami ismerőse járt kint a városból s azóta nem lehet vele birni. Hétköznap ugyan dolgozik keményen, de vasárnap ki van öltözködve, szegény pajtásaira rá se néz. Mindig azt hajtogatja, hogy minek rongyoskodna, mikor ugyanis gazdag lesz nemsoká, miért látná meg a szegény lányokat, mikor nemsoká ő lesz az első asszony . . .

Pista, mikor hazakerült, meg se ösmerte. De mikor megösmerte, csak elborult a lelke, tele lett a szive fájdalommal. És nyomban visszaküldte a jégkendőt a menyasszonyának.

* * *

Lányok, lányok, azt mondom én nektek, hogy ne járjatok ti selyem viganóban, ne legyetek ti kevélyek, se nagyravágyók, mert úgy jártok, miként Türi Julcsa! . . .

Juhász Sándor.

hagytak, hegyeid, völgyeid gazdag bányáit számodra nem nyitották fel; a megélhetés kínálkozó utait nem mutatták meg. És most ott állasz, tehetetlenül, fájó szívvel készülődve, elhagyni az ősi fészket. Pedig, hidd el, megbánod, mert a világnak nincs szebb földje, mint a székelyföld. Maradj ott és fogj munkához. Hol ifjuságod kedves éveit eljátszottad: a hegyeket, a völgyeket vedd *okszzerű mivélés alá*, mint a svájci és a Rajna vidéki ember, s meglásd, még a kopár sziklák is teremni fognak. Légy *szorgalmas* és *józan életű*, mint a hollandus; *vallásos*, mint az angol; *takarékos*, mint a német: és meglátod, milyen szép lesz mindjárt az a föld, melyről most elkészülsz. Még, ha sorsod messze földre elhányna: onnan is vissza kívánkoznál, mint *Huszár István*.

Tudod-e ki volt ez a Huszár István? Hogy ne tudnád, ha a *három juharfa történetét* olvasd. Azt a szép történetet, melyet a kis-bacsoni székely költő olvasott fel, s melyet a «*Vasárnap*» is közölt. Oh, beh szép volt! Mindenki azt várta, hogy ez a pesti ember elmond egy fővárosi kalandos történetet és ime, kezdi: «*Tetszett az Urnak*» . . . Tovább tudod, ugy-e? Ha nem tudnád, vedd elő a «*Vasárnapot*» és olvasd el újból. Megérdemli!

Volt még sok szép pontja az egyházi estélynek. Ilyen volt dr. *Gyarmathy Dezsőné*, Szász Anna urasszony zongora játéka; dr. *Domokos Andor* alispán szép hegedülése és a másik költő papnak, *Szabó Jenőnek* a verse, s annak szép elszavalása és a dalkarok éneke. A fényesen sikerült estély anyagilag is szép jövedelmet hajtott az udvarhelyi ref. egyháznak.

(Folytatása következik.)

Esteli ének.

*Ne még, ne szállj le fátylas alkonyat,
Ne terítsd szét addig homályodat:
Míg lelkem elbuzogja csendesen,
Nagy nevedet én édes Istenem.
Kinek kegyelmed nem borul homályba . . .
Fővöltodnak soha sincs éjszakája.*

*Te vagy, te voltál nappal is napom,
Kézen te hordasz élet-utamon.
Én menedékem, törhetlen paizs,
Tiéd, tudom, az éj nyugalma is.
Sátra alatt a lappangó sötétnek,
Te vagy csak a világoló szövének.*

*Szívembe hát oltárt rakok neked,
Mondok dicsérő, hangos eneket.
S magamra öltve bűnöm tudatát:
Megzörgetem kegyelmed ajtaját.
Az éj — Uram — már itt kísért felettem!
Szárnyad alá, hamar, fogadj be engem!*

*Oltalmadat ne vond tőlük se' meg,
Kiknek szívével tudod szívem egy.*

*Ha köny között sóhajtanak feléd:
Tedd át szívemre bánatuk felét.
S ne hagyj feledniük, hogy fényben, viharban,
Te állsz felettünk, örök Változatlan!*

*— Ezt, ezt jelentsd meg a világ felett,
Hol elhagyott sír, árva kesereg.
Ezzel kötőd be a szegény baját:
E hittel adj nyugodt, jó éjszakát.
Hogy szívo, a hol csak dobban a világon:
Holnap, s örökre, téged, téged áldjon!*

Szabolcska Mihály.

Isten igéje.

Az életnek kenyere.

(Képpel)

János VI. rész.

Olvasátok el — kedves olvasók — a János evangéliuma hatodik részét elejétől végig. Az egész Szentírásban alig fogtok találni még egy részt, melynek magyarázata felől több vita folyt volna a keresztyének között eleitől fogva. Már akkor, a mikor Jézus Krisztus elmondta e szavakat a kapernaumi zsinagógában azt mondják róla tanítványai: «Kemény beszéd ez; kicsoda hallgatja őtet?» Sőt a mint az író később megjegyzi «az időtől fogva sokan az ő tanítványai közül hátra állának és azután nem járnak vala ő vele.» Sokan már akkor nem értették meg őt és e miatt elhagyták. Csak a 12 tanítvány maradt vele. Ezek nevében Simon Péter, — midőn Jézus hozzájuk fordulva kérde: «Nemde, el akartak-e ti is menni?!» — teljes meggyőződéssel feleli: «Uram, kihez mennénk? örök élet beszéde vagyon nálad! És mi elhittük és megismertük, hogy te vagy ama Krisztus, az élő Istennek Fija!»

Ime, a mi a nagy tömegre nézve érthetetlen volt, a mi elidegenítette őket Jézustól, az a «kemény beszéd» a választottak kicsiny seregére nézve «az örök életnek beszéde», melyből megismerik, hogy a ki mondja «ama Krisztus, az élő Istennek Fija.»

Hányszor ismétlődött s ismétlődik ma is naponként, hogy a kijelentésnek, a keresztyénségnek egyik részét némelyek oly érthetetlennek találják, hogy amiatt elfordulnak tőle, míg az igaziak éppen abban látják a keresztyénség legmélyebb, örök igazságát?! Mi ennek az oka? Hogy történhetik ez?

Gondoljuk csak végig még egyszer a János evangéliuma elolvasott VI. részét! Jézus 5000 embert vendégel meg őt kenyérral és két hallal. A nép e csudáért «ama Profétának vallja, a ki eljövendő volt» és «Királyá akarja tenni.» Jézus eltűnik előlük, de a sokaság nem nyugszik meg fel nem kutatja őt. Akkor Jézus szemrehányást tesz nekik, hogy azért keresik őt, mert jól tartotta őket és «megtelt a hasuk.» Egyben figyel-

mezteti őket, hogy «munkálkodjanak nem az eledelért, mely elvész, hanem az eledelért, mely megmarad az örök életre s melyet «az embernek Fija ad». A Jézus szavait hallgató zsidók azonnal a pusztai Mannára gondolnak, melyet atyáik ettek s a mely «mennyei kenyeret» minden munka nélkül kaptak. Beh jó volna ezt megszerezni, hogy ne kelljen eledelükért fáradságos munkával dolgozni! Mit cselekedjünk — kérdik mohón Jézustól, hogy ezt megnyerjük és te micsoda jelt (bizonyítékot) adsz, hogy azt megtudod adni?! Jézus látja a zsidók alantjáró gondolkozását a «mennyei kenyér»-ről és igyeckszik felfogásukat kiigazítani, magasabbra emelni mondván: Nem a Mózes mannája az igazi mennyei kenyér, hanem az, a mit a mennyei Atya adott. «Én vagyok az életnek ama kenyere; a ki énhozzám jó semmi-képpen meg nem éhezik és a ki hiszen én bennem, meg nem szomjuhozik soha». . . . «Mert leszállottam a mennyből, hogy cselekedjem nem az én akaratomat, hanem annak akaróját, a ki engem elküldött.»

Jézus ezt látva még erősebb kifejezéseket kezd használni. «Én vagyok az életnek ama kenyere; a ki én bennem hiszen örök élete vagyon. A Manna-evők meghaltak, de «a ki eszi az én testemet és issza az én véretem: örök élete vagyon annak.» . . . «Mert az én testem bizony étel, az én vérem bizony ital», . . . «és a mint én is élek az Atya által a ki engem elbocsátott: úgy a ki engemet eszen, él az is én általam.»

Erre mondja aztán a tanítványok egy része: «Kemény beszéd ez, ki hallgathatná őket?! — és elhagyják Jézust.

Jézus pedig így szól: «Ez bántott meg titeket? Szegény emberek! — : «A test nem használ semmit, lélek az, a mely megelevenít! A beszédek, a melyeket én szólok nektek — lélek és élet!»

Nós — kedves olvasók — vészitek-e észre, hogy honnan van az, mi az oka, hogy némelyek Idvezítő Urunknak és vallásának éppen azon szavaiban, azon igazságaiban botránkoznak meg és hagyják el őt e miatt, a melyekben mások, — az ő igazi tanítványai — örök igazságot, az «örök életnek beszédét» ismerik fel?!

Ugy-e bár, «a ki testtől van test az, a ki a Lélektől van, lélek az», a testi ember csak a testiekre gondol, a lelki ember azonban a lelkiekre. Pedig Pál apostol is figyelmeztet, hogy «a ki a testnek vet, a testből arat veszedelmet, a ki pedig vet a léleknek, a lélekből arat örök életet» (Gal. VI. 8.) és Jézus maga azt mondja: «A test nem használ semmit, lélek az, a mely megelevenít: a beszédek, a melyeket én szólok nektek — lélek és élet!»

Hogy miként kell Jézus e szavait «lélek szerint» érteni: arról egy más alkalommal.

Nagy Károly.

Hazai krónika.

A képviselőház munkálkodása június hónappal véget ért. Hazamentek a honatyák is, hogy szétnézzenek a maguk dolga körül és hogy egy cseppet kipihenjék a fővárosi élet izalmait. A pihenés aligha jobban fog esni valakinek, mint *Ugron* Gábornak, mert ő úgy tér haza, mint egy megvert harcossal. *Gajári* Ödön kormánypárti képviselő a házban erősen megtámadta és kérdőre vonta, hogy miért akarja felbontani a hármasszövetséget és miért akarja francia pénzzel ezen célra megvesztegetni az országot? *Ugron* megpróbálta felelni, de úgy járt, mint *Bodóné*, mikor a bor árát kérték: egyebet beszélt. Azt beszélte, hogy ő a mennyire szereti a magyarokat, úgy szereti a francziákat is és abban semmit sem lát, ha itt francia pénzzel magyar bankot alapít. A francia pénz már sok embernek adott szabadságot, de a német pénz még soha a tulajdonképpen nem is akar muszkákkal barátkozni, csak a francziákkal. Az egész dolog nem egyéb, mint személyes támadás. A néppárt helyeselt is erre, de *Gajári* újból bizonyította, hogy *Ugron* hazaellenes dolgot akart cselekedni. Már *Kossuth* Lajos is megmondotta, hogy ha külsőzágoktól pénzt fogadunk el a mi politikai céljainkra, ez annyi, mintha saját magunkba kést ütünk. *Rimler* újból levelet adott ki és minden vádját fentartja *Ugron* ellen. Azzal fenyegetődzik, hogy majd «le kapja a lábáról a hori-horgas» székelyt, ha azt meri mondani, hogy ő nem beszélt igazat. Ezzel, egy időre az *Ugron* ügy befejezést nyert. De, hogy folytatása következik, az bizonyos.

* * *

A Kossuth szobor. *Rátkay* László, Kossuthpárti képviselő az országházban kérdést intézett a miniszterelnökhöz, hogy mikor lesz készen a Kossuth szobor? *Széll* Kálmán azt felelte, hogy előbb a kerepesi temetőben egy siremléket készítenek, mire már pályázat is van nyitva, s csak azután, ha lesz elég pénz, csinálnak Kossuth szobrot. *Rátkay* nem volt megelégedve a felelettel, hanem azt kívánta: vegye a kezébe a kormány a gyűjtést és csináltassa meg minél hamarabb a Kossuth szobrot. Erre már *Széll* nem vállalkozott.

* * *

A mezőturi eset. *Mező-Turon* egy rendőr a kapitányságra akarta kísélni *Szilágyi* István, ottani lakóst, mivel ez az időzöre nem jelent meg. Ebből veszekedés támadt s a rendőr agyonlőtte *Szilágyit*. *Tóth* János képviselő e miatt vonta kérdőre *Széll* Kálmánt, ki azt felelte, hogy *Szilágyi* is hibás volt, mert engedély nélkül tánczot rendezett, de azért a vizsgálat toly, s ha kiderül, hogy a rendőr hivatalos hatalmával visszaélt, példásan fog lakolni.

* * *

A Kinában levő magyar katonák. *Pichler* Győző ellenzéki képviselő a Kinában levő magyar tengerész katonák hazatérése felől tudakozódott. *Széll* miniszterelnök felelt erre is és meg-

nyugtatta, hogy már utban vannak, s október 1-re szabadságot is kapnak.

* * *

Képviselő választások. Az utolsó képviselőházi ülésen még *Darányi* földmívelési miniszter és *Plósz* igazságügyi miniszter feleltek meg egy pár kérdésre, melyet hamarosan tudomásul vettek és aztán *Széll* Kálmán miniszterelnök szeptember 3-ig kiadta a nyári vakációt. Szeptemberben néhány ügyet elintéznek és lehet még októberben megejtik az új képviselő választásokat.

Egyházi élet.

A lelkészek mellékfoglalkozása. Ama lelkészi teendőknél kívül, melyeket az egyházi törvény és az egyházi kánon előír, majdnem minden lelkész végez még más munkát. Ez a más munka volna a mellékfoglalkozás. Az erdélyi egyházkerület igazgató tanácsa most egy rendeletet adott ki, melyben azt mondja, hogy mellékfoglalkozás heti hat óránál többre nem terjedhet. A rendelet kiadásának oka bizonyosan az lehetett, hogy némely lelkész a mellékfoglalkozást tekintette főfoglalkozásnak és így az egyház s a hívek érdeke rövidséget szenvedett. Különben ezen sem lehet csudálkozni. Mert a melyik papnak csupán földbirtok képezi a jövedelmi forrását — és hány van ilyen — annak okvetetlen a mellékfoglalkozásból kell megélni. Ezért lettek aztán a papok gazdászok, postamesterek, biztosítási ügynökök, s újabban szövétkezeti tisztviselők, nem pedig jó kedvükből. Mi nem helytelenítjük a lelkészek mellékfoglalkozását, mert tapasztalatból tudjuk, hogy a ki a nép között él, annak a néppel és a népért kell élnie, csakhogy a főcélta soha, egy perczig sem szabad felednünk. Ez a bölcs és okos tanács lengi át az igazgató tanács rendeletét is. Leginkább azonban azt szeretnők, ha a lelkészek nem lennének rászorulva ama csekély anyagi haszonra, mit a mellékfoglalkozásból nyernek, hanem lenne olyan fizetésük, a miből tisztességesen megélhetnének. Akkor aztán, még nagyobb buzgósággal igyekeznének építeni az Isten országát e földön. Majd csak eljő ezen idő is!

1848. évi XX. törvénycsikk. A «Magyar-szó» című pesti ujság, egyetlen napilap, mely a protestánsok dolgaival is foglalkozik és azokat sok jóakarattal tárgyalja. Ezen ujság közlésebről megkérdezte a protestáns püspököket, hogy mi a véleményök az 1848. évi XX. t.-cz.-ről? Mielőtt a püspökök véleményét előadnók, megmondjuk röviden, hogy mit tartalmaz a 48-as törvény? Egyik pontja tartalmazza azt, hogy e hazában élő minden vallásfelekezetek között legyen teljes egyenlőség és viszonyosság. Másik pontja azt mondja, hogy minden vallásfelekezet egyházi és iskolai közszükségei állami javadalmazásból fedeztessenek. A püspök uraktól arra nézve kért véleményt az említett ujság, hogy ez a törvény mennyiben van végrehajtva? És a püspök urak kivétel nélkül azt felelték, hogy ez a törvény még részben sincs

végrehajtva. Igaz ugyan, hogy az állam ad bizonyos segítyt úgy a protestáns papoknak, mint az egyházaknak. De ez annyi, mint egy csepp víz a nagy tengerben. Azt kell néznünk, hogy a kath. egyház rendkívül gazdag. Hívei egyházi adót, majd semmit sem fizetnek. Mig nálunk 1 korona állami adóra 50-60-70 korona egyházi adó esik. Hol itt az egyenlőség? A katolikusoknál a papok, daczára, hogy egy kopogó fejükre vannak, nagyon jó fizetést huznak, mig a mi papjaink terhes család mellett, nagyon csekély fizetést élveznek. Amott egy püspök fizetése pár száz ezer korona; nálunk alig 8-10 ezer. korona. Egyenlőség-e ez? Sok volna még mit elmondjunk, hogy iskoláinkban, ünnepélyeknél, s közelebbről éppen az erdélyi püspöki czim kérdésében miként szenvedtünk rövidséget: de most legyen elég ennyi. Majd sor kerül arra is. Püspökeink egy akarattal azon vannak, hogy a felekezetek között legyen egyenlőség. Ez pedig akkor lesz, ha az 1848. évi XX. tczet végrehajtják.

Vegyes hírek.

Nagy Károly, theol. tanár lapunk, felelős szerkesztője nyári pihenőre elutazik Kolozsvárról. A lap vezetését a következő számtól kezdve, **Vajda Ferencz**, főmunkatárs veszi át. Kérjük lapunk kedves olvasóit és munkatársait, hogy a «Vasárnap» dolgában forduljanak egyenesen hozzá, s a lapba való közleményeket is intézzék Szász-Lónára, u. p. Szász-Fenes.

Uj kard a huszárságnak. A hadügyminiszteriumban elhatározták, hogy a huszárok addigi nagy, nehéz kardja helyett mást fognak adni. Az uj kardok nemcsak könnyebbek lesznek, de jobban is lehet vele szurni, vágni — már, ha szükség lesz rá. Nehány ezredben a próbát meg is kezdték, s ha bevállnak, lehet, hogy már az őszön uj kardot fog kapni a legénység. Akkor lesz még szép a huszár!

Saját leánya ellen. Budapesten egy Szivák József nevű munkás embernek meghalt a felesége. Nem sokkal a temetés után, vadházasságra lépett egy munkás asszonnyal. E miatt 18 esztendőös leánya eltávozott a szülői háztól. Az apa többször hívta a leányt, hogy térjen vissza, de a leány vonakodott. Erre úgy állott bosszút a leányán, hogy egy üveg vitriollal szemközt öntötte. A leány felgyógyult ugyan, de ábrázata elrútult. Súlyos testi sértés miatt beperelte az atyját és a bíróság el is ítélte két és fél évi börtönre. No, lám a bűnös családi életnek milyen súlyos büntetése lett: az apát saját leánya záratja hüvösre.

A zugirászok büntetése. Minden községben akad olyan ember és a legtöbbször olyan hivatalból kicseppent úri ember féle, a ki más kereset hiányában, szegény emberek ügyes-bajos dolgát panaszba foglalja, akár van igazuk, akár nincs és a jó fizetést zsebre vágja. Ez ellen panasz merült fel. Az ügy felment a kir. kuriáig és a kuria kimondotta, hogy a zugirászok nem pénz-

bírsággal, hanem *pénzbüntetéssel* sujtandók, a mely büntetés felhajthatatlanság esetén, elzárással tölendő ki

Nem igazolt képviselő. Az országgyűlésen, tudvalevőleg csak olyan képviselőknek szabad beszélni, kiket a nép törvényesen megválasztott és erről az igazság levelet kiállította. **Németh János** elbocsátott kazánfűtő, úgy látszik, nem tudta ezt a szokást és így esett meg vele, hogy elmenve a képviselőház karzatára, egy alkalmas pillanatban, így kezdett szónokolni: kérem elolvasni ez irásomat és meggyőződni az igazságomról — mire egy nagy árkus, sűrűn beirt papirosat dobott le a honatyák közé. Bezzeg, lett erre rémület, hogy nem valami bomba hull-e alá. De, **Németh János**nak se volt kedve tovább beszélni, mert egy rendőr nyakon csipte és mint nem igazolt képviselőt a kapitányságra kísérte, a hol 50 korona pénzbírságra ítelték el. Nyolcz szóból álló beszédét elég drágán fizette meg.

Nagy égés. Abauj-Szántó községnek nagy része leégett. A gyulás — úgy mondják — gondatlan pipázásból támadt. Mennyi bajt okozott már a pipa, s az emberek mégis, milyen könnyelműen bánnak vele

Tartozunk az igazságnak. Annak idején mi is megirtuk volt, hogy Nagy János méhésztanár egy előadásában, melyet Parajdon tartott, kicsinylőleg beszélt a protestáns vallásról. A miniszter keresetet indított a tanár ur ellen, s küldt, hogy csak annyit mondott, hogy a reformáció azért ártott a méhészeknek, mert a templomokból kiküszöbölte a viasz gyertyákat. Ezt, a midőn készséggel helyre igazítjuk, azt is kijelentjük, hogy ennek daczára igen sok református pap és tanító folytat mint a méhészetet. Ezzel kapcsolatosan még azt is helyre igazítjuk, hogy **Liptó-Szent-Miklóson** nem a róm. kath. tanító, hanem róm. kath. pap vert halálra egy gyermeket. Az eset még súlyosabb — ha csakugyan bebizonyosodik.

A búsa ára emelkedik. Budapestről az a szomorú hír érkezik, hogy a búza ára felszökött. Ennek oka pedig a juniusi rossz időjárás. A jégverés nagyon sok helyt tette tönkre az összes termést, a rozsda is erősen pusztit. A Bánátban, hazánk Kanaán földén pedig, a fekete rozsda lépett fel, a mi évtizedek óta nem volt. E mellett az időjárás állandóan ködös. Zemplén-megyében pedig, azt írják, nagy havazás volt. Szomorú hírek, de vajjon hányan tudják, hogy ezeket a jó Isten küldi a bűnös emberekhez?

Szerkesztői üzenet.

Lapunk a «Vasárnap» e számát sőt még a következőt is megküldjük a mult negyedévi előfizetőinknek; azontúl csak azoknak, a kik az előfizetési díjat a második félére is beküldték, vagy a beküldésre időhaladékat kértek. Kérjük azért olvasóinkat siessenek e tekintetben intézkedni.